

# Obywatelstwo polskie

## *Informacja dla cudzoziemców*



Polskie prawo przewiduje możliwość uzyskania polskiego obywatelstwa przez cudzoziemców, którzy od dłuższego czasu mieszkają na terytorium Polski i spełniają określone kryteria. Aby uzyskać obywatelstwo, cudzoziemiec musi złożyć wniosek w tej sprawie.

Obywatelstwo polskie nadaje Prezydent Polski. Wnioski przyjmują Urzędy Wojewódzkie właściwe ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca w Polsce i konsulaty – gdy cudzoziemiec mieszka na stałe za granicą. Aby złożyć wniosek w Polsce, cudzoziemiec musi przebywać w Polsce legalnie.

Uzyskanie polskiego obywatelstwa daje cudzoziemcowi pełnię praw obywatelskich w Polsce (np. udział w wyborach), daje możliwość uzyskania polskiego paszportu i ułatwienia w podróżowaniu za granicę; oznacza też jednak obowiązki – na przykład podatkowe. Nabywając obywatelstwo polskie cudzoziemiec staje się jednocześnie obywatelem Unii Europejskiej.

## Nie ma 'prawa' do uzyskania polskiego obywatelstwa

Przepisy mówią o możliwości uzyskania obywatelstwa przez cudzoziemców, ale nie o prawie do jego uzyskania. Prezydent w każdym przypadku może więc nadać cudzoziemcowi polskie obywatelstwo – ale nie jest do tego zobowiązany.

Z jednej strony Prezydent Polski może więc nadać obywatelstwo osobie, która nie spełnia wymogów przewidzianych w ustawie o obywatelstwie. Z drugiej – może odmówić obywatelstwa osobie, która te wymogi spełnia. Prezydent może też zażądać, aby cudzoziemiec zrzekł się wcześniejszego obywatelstwa, zanim otrzyma obywatelstwo polskie.

## Kto może wnioskować o polskie obywatelstwo?

Cudzoziemcowi można nadać obywatelstwo polskie, jeżeli zamieszkuje w Polsce co najmniej pięć lat na podstawie:

- zezwolenia na osiedlenie się,
- zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego WE,
- lub posiadając prawo stałego pobytu.

Wniosek może złożyć osoba posiadająca inne obywatelstwo niż polskie, albo nie posiadająca obywatelstwa (bezpaństwowiec).

Zgodnie z ustawą o obywatelstwie, w szczególnie uzasadnionych przy-

padkach można cudzoziemcowi nadać obywatelstwo polskie, nawet gdy nie spełnia wymogu 5-letniego pobytu w Polsce.

## Ułatwienia dla małżonków obywateli polskich

Cudzoziemiec, który pozostaje w związku małżeńskim z obywatelem Polski, może uzyskać polskie obywatelstwo dzięki uproszczonej procedurze – składa oświadczenie o woli nabycia tego obywatelstwa. Uproszczona procedura jest dostępna dopiero trzy lata po ślubie zawartym z obywatelem polskim, pod warunkiem, że cudzoziemiec posiada w Polsce prawo stałego pobytu.

Ten tryb uzyskiwania obywatelstwa jest dostępny dla małżonków obywateli polskich tylko przez sześć miesięcy od dnia, gdy osoba łącznie zacznie spełniać dwa warunki: ma zezwolenie na osiedlenie się albo inną formę stałego pobytu oraz pozostaje w związku małżeńskim zawartym z obywatelem polskim od trzech lat.

Po upływie tych sześciu miesięcy cudzoziemiec traci prawo złożenia oświadczenia w opisanym trybie. Może natomiast ubiegać się o polskie obywatelstwo na zwykłych zasadach.

Aby uzyskać polskie obywatelstwo małżonek składa oświadczenie woli przyjęcia polskiego obywatelstwa w Urzędzie Wojewódzkim właściwym ze względu na swoje miejsce zameldowania.

## Obywatelstwo polskie dla bezpaństwowców

Zgodnie z ustawą o obywatelstwie polskim o obywatelstwo mogą ubiegać się także bezpaństwowcy, dla których również jest przewidziana procedura uproszczona. Do nabycia obywatelstwa w tym trybie jest uprawniony cudzoziemiec, który nie posiada żadnego obywatelstwa i zamieszkuje w Polsce na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, rezydenta długoterminowego WE lub posiadając prawo stałego pobytu od co najmniej 5 lat. Wnioski w tej sprawie przyjmuje i podejmuje decyzje Wojewoda właściwy ze względu na miejsce zameldowania cudzoziemca.

## Obywatelstwo polskie dla dzieci

### Nabycie obywatelstwa

Gdy jedno z rodziców jest cudzoziemcem, a drugie obywatelem Polski – wówczas dziecko przez urodzenie nabywa polskie obywatelstwo. Rodzice mają możliwość wyboru innego obywatelstwa dla dziecka w ciągu trzech miesięcy od dnia jego urodzenia, jeśli zgodnie z prawem kraju pochodzenia rodzica-cudzoziemca jest to możliwe.

Gdy rodzice nie złożą deklaracji o wyborze dla dziecka innego obywatelstwa niż polskie, dziecko zachowuje obywatelstwo polskie.

Jeśli rodzice nie zgadzają się w sprawie wyboru obywatelstwa dla dziecka, każde z nich może zwrócić się z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy do sądu.

### Nadanie obywatelstwa

Jeśli oboje rodzice dziecka są cudzoziemcami i jedno z nich uzyska polskie obywatelstwo w drodze nadania przez Prezydenta, dzieci także otrzymują polskie obywatelstwo wtedy, gdy:

- pozostają wyłącznie pod opieką rodzicielską rodzica, który uzyskał polskie obywatelstwo,
- lub
- gdy drugie z rodziców wyraziło zgodę przed właściwym Wojewodą lub Konsulem na nabycie przez dziecko polskiego obywatelstwa.

Oświadczenie w tej sprawie rodzic składa w Urzędzie Wojewódzkim (jeśli rodzic stale zamieszkuje na terytorium Polski) lub konsulem (gdy rodzic zamieszkuje stale poza granicami Polski).

Jeśli polskie obywatelstwo uzyska oboje rodziców cudzoziemców (tylko w drodze nadania przez Prezydenta) – wówczas obywatelstwo otrzymują także ich dzieci, które pozostają pod ich władzą rodzicielską. Obywatelstwa polskiego nie uzyskują w takiej sytuacji dzieci powyżej 18 roku życia.

Nadanie obywatelstwa polskiego dzieciom powyżej 16 roku życia wymaga ich pisemnej zgody.

## Dzieci rodziców-bezpaństwowców

Polskie obywatelstwo nabywają przez urodzenie dzieci cudzoziemców urodzone na terytorium Polski, gdy obywatelstwo obojga rodziców nie jest znane lub gdy rodzice nie mają żadnego obywatelstwa.

## Dzieci bez opieki

Dziecko uzyskuje polskie obywatelstwo, jeżeli urodziło się na terytorium Polski a jego rodzice są nieznanymi.

W postępowaniu o nadanie obywatelstwa polskiego dla dziecka, które przebywa w Polsce bez rodziców i opiekunów, reprezentuje je wyznaczony przez sąd opiekun prawny (lub opiekunowie). Zwykle też sąd w swym orzeczeniu wskazuje zakres uprawnień opiekunów – także do wystąpienia o obywatelstwo dla dziecka w jego imieniu.

## Rezygnacja z wcześniejszego obywatelstwa

Nadanie obywatelstwa polskiego może być uzależnione od złożenia dowodu utraty lub zwolnienia z dotychczas posiadanego obywatelstwa. Postanowienie w tej sprawie podejmuje Prezydent Polski. Cudzoziemiec może poprosić o możliwość zachowania dotychczas posiadanego obywatelstwa – Prezydent może, ale nie musi się na to zgodzić.

Prezydent może wydać cudzoziemcowi tzw. promesę uzyskania obywatelstwa, tj. zapewnienie o otrzymaniu polskiego obywatelstwa, gdy

tylko cudzoziemiec przedstawi dokument poświadczający zrzeczenie się wcześniejszego obywatelstwa. Taka promesa jest z reguły ważna dwa lata i nie może być przedłużana. Jeśli cudzoziemiec nie skorzysta z promesy, traci ona ważność. Cudzoziemiec może wówczas złożyć nowy wniosek o obywatelstwo, wtedy procedura rozpoczyna się od początku.

## Zrzeczenie się polskiego obywatelstwa

Zgodę na zrzeczenie się polskiego obywatelstwa wydaje Prezydent Polski. Osoba, która chce zrezygnować z polskiego obywatelstwa, składa w tej sprawie wniosek do Prezydenta za pośrednictwem Wojewody lub konsula.

Zgoda na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego udzielona jednemu z rodziców obejmuje dzieci pod jego władzą rodzicielską, gdy drugi z rodziców nie ma praw rodzicielskich albo nie jest obywatelem polskim, albo wtedy, gdy drugi rodzic jest obywatelem polskim i wyrazi zgodę na utratę obywatelstwa polskiego przez jego dzieci.

Prezydent Polski nie wyrazi zgody na zrzeczenie się polskiego obywatelstwa przez osobę, która nie ma innego obywatelstwa albo nie uzyskała przyrzeczenia jego nadania. Zrzeczenie się polskiego obywatelstwa nie może prowadzić do sytuacji, gdy osoba pozostaje bez żadnego obywatelstwa.

## Wnioski o obywatelstwo

Wniosek o obywatelstwo może złożyć wyłącznie cudzoziemiec, którego pobyt w Polsce jest legalny (jeśli wniosek jest składany w Polsce). Wszystkie dokumenty, którymi posługuje się wnioskodawca (paszport, dokument podróży, karta pobytu) muszą być ważne.

Cudzoziemiec może złożyć wniosek tylko osobiście.

Dołączając do wniosku kopie dokumentów, cudzoziemiec może przedstawić kopie potwierdzone notarialnie, albo w momencie

## Oplaty

Wnioski o nadanie i zrzeczenie się polskiego obywatelstwa oraz o przyjęcie oświadczenia o wyborze obcego obywatelstwa dla dziecka rodziców posiadających różne obywatelstwa rozpatrywane są bez opłat.

Oplata za wniosek o uznanie za polskiego obywatela osoby, która nie posiada żadnego obywatelstwa, a także opłata za przyjęcie oświadczenia o woli nabycia obywatelstwa przez cudzoziemca-małżonka obywatela polskiego wynosi 219 PLN. Kwotę należy zapłacić przelewem, a dowód wpłaty dołączyć do wniosku.

składania wniosków przedstawić zwykle kopie i oryginały – wówczas zgodność kopii z oryginałami potwierdzi urzędnik przyjmujący wniosek.

Akty stanu cywilnego (urodzenia, małżeństwa) należy złożyć w oryginale. Nie mogą być starsze niż 3 miesiące. Muszą one być umiejscowione, to znaczy wpisane do polskich ksiąg stanu cywilnego.

Dokumenty wystawione w języku innym niż polski muszą być przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego na język polski. W dokumentach nie może być rozbieżności w danych osobowych (np. w pisowni nazwiska, miejsca urodzenia).

Wniosek powinien być sporządzony własnoręcznie (w języku polskim) i własnoręcznie podpisany, na urzędowym formularzu. Do wniosku dołącza się zdjęcie, w formacie paszportowym.

## Załączniki do wniosku

Do każdego wniosku o nadanie obywatelstwa należy załączyć:

1. kserokopię ważnego paszportu lub dokumentu podróży,
2. kserokopię ważnej polskiej karty pobytu,
3. kserokopię decyzji, na podstawie której wydano kartę pobytu,
4. szczegółowy życiorys, napisany w języku polskim, własnoręcznie podpisany,
5. oryginał aktualnego odpisu aktu urodzenia, wydanego przez polski urząd stanu cywilnego,

6. oryginał aktualnego odpisu aktu małżeństwa, wydanego przez polski urząd stanu cywilnego (gdy dotyczy), lub inny dokument potwierdzający stan cywilny,
7. potwierdzenie zameldowania w województwie, w którym cudzoziemiec składa wniosek (w przypadku zwykłych wniosków o obywatelstwo wymagany jest meldunek stały, tylko w przypadku cudzoziemców-małżonków dopuszczalny jest meldunek czasowy),
8. dowód wniesienia wymaganych opłat, jeśli dotyczy,
9. jeśli cudzoziemiec ma dzieci, które posiadają polskie obywatelstwo – należy dołączyć kopie aktów urodzenia dzieci i kopie ich paszportów lub innych dokumentów potwierdzających polskie obywatelstwo dzieci,
10. oświadczenie o ubieganiu się (lub nie) o nadanie albo uznanie za obywatela polskiego w przeszłości oraz informację o rezultacie tej procedury (oświadczenie w tej sprawie jest sporządzane na miejscu, w momencie składania wniosku),
11. oświadczenie o znajomości przepisów dotyczących aktualnie posiadanego obywatelstwa, sporządzone własnoręcznie w języku polskim (Uwaga! Niektóre państwa nie akceptują sytuacji, gdy ich obywatel posiada dwa obywatelstwa),
12. inne dokumenty potwierdzające

więzi z Polską – np. zaświadczenie o zatrudnieniu, listy polecające, kopie dyplomów,

13. dokument stwierdzający brak polskiego obywatelstwa lub zwolnienie albo zrzeczenie się polskiego obywatelstwa w przypadku, gdy wnioskodawca lub jego przodkowie posiadali to obywatelstwo w przeszłości.

#### **Dodatkowo:**

Małżonkowie obywateli polskich dołączają do wniosku:

- oświadczenie o woli nabycia polskiego obywatelstwa (jest ono sporządzane na miejscu, w momencie składania wniosku),
- kopię dowodu osobistego małżonka-obywatela Polski.

Osoby nie posiadające obywatelstwa dołączają do wniosku:

- zwolnienie z wcześniej posiadanego obywatelstwa wraz z tłumaczeniem przez polskiego tłumacza przysięgłego na język polski albo inny dokument potwierdzający, że cudzoziemiec nie ma żadnego obywatelstwa.

Gdy wniosek obejmuje dziecko poniżej 18 roku życia, należy dołączyć:

- aktualnie wydany odpis aktu urodzenia dziecka,
- dokumenty potwierdzające -obywatelstwo/obywatelstwa dziecka,

- dokument potwierdzający zgodę drugiego rodzica na nabycie przez dziecko polskiego obywatelstwa w sytuacji, gdy wniosek składa tylko jedno z rodziców (taką zgodę rodzic wyraża na piśmie przed konsulem, jeśli rodzic stale zamieszkuje za granicą lub we właściwym Urzędzie Wojewódzkim),
- pisemną zgodę dziecka na nadanie polskiego obywatelstwa, gdy dziecko ma więcej niż 16 lat (zgoda spisywana jest w Urzędzie Wojewódzkim lub przed konsulem),
- gdy dziecko przebywa w Polsce bez rodziców, do wniosku należy dołączyć zgodę opiekuna prawnego dziecka na nadanie mu obywatelstwa polskiego,
- gdy dziecko posiada paszport lub dokument podróży – należy dołączyć kopię tego dokumentu,
- gdy o polskie obywatelstwo wnioskuje dziecko, którego rodzice/rodzic posiadają więcej niż jedno obywatelstwo, do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające, które z obywatelstw rodziców dziecko posiada, a które nie.

#### **Terminy**

Oczekiwanie na rozpatrzenie wniosku o nadanie polskiego obywatelstwa z reguły trwa dwa-trzy lata.

W trybie przewidzianym dla cudzoziemców-małżonków obywateli Polskich na decyzję czeka się do 60 dni.

#### **Odwołanie od decyzji**

Od decyzji w sprawie przyjęcia oświadczenia o woli nabycia polskiego obywatelstwa przez cudzoziemca-małżonka obywatela Polski, a także od decyzji o uznaniu za obywatela polskiego cudzoziemca nieposiadającego żadnego obywatelstwa przysługuje odwołanie do MSWiA (za pośrednictwem Wojewody) w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Od postanowienia/decyzji Prezydenta Polski w sprawie nadania obywatelstwa polskiego nie przysługuje prawo do odwołania. Prezydent nie uzasadniania swojej decyzji.

#### **Opracowano na podstawie przepisów:**

USTAWA z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim. (Dz.U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353, z 2001 r. Nr 42, poz. 475, z 2003 r. Nr 128, poz. 1175, z 2005 r. Nr 94, poz 788, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 120, poz. 818)  
Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o nadanie lub wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego oraz wzorów zaświadczeń i wniosków z dnia 14 marca 2000 r. (Dz.U. Nr 18, poz. 231)



**S**towarzyszenie  
**I**nterwencji  
**P**rawnej



Informacja przygotowana przez Fundację Polskie Forum Migracyjne w ramach projektu „**Centrum Informacyjne dla Cudzoziemców**” w konsultacji z partnerami projektu.

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżetu Państwa.

Partnerzy projektu:

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej  
[www.interwencjaprawna.pl](http://www.interwencjaprawna.pl)

Wojewoda Mazowiecki  
[www.mazowieckie.pl](http://www.mazowieckie.pl)

Polskie Forum Migracyjne  
[www.forummigracyjne.org](http://www.forummigracyjne.org)

Za treść publikacji odpowiada Fundacja Polskie Forum Migracyjne. Poglądy w niej wyrażone nie odzwierciedlają w żadnym razie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.